

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedezvényben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyit t. sora 20 kr.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Nagyenyedi

Könyvnyomda és Papir-

árugyár részvénytársaság

Főter 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető

közlemények, mint az előfi-

zetések és hirdetések ber-

ületesen küldendők

Kéziratok nem adnak vissza.

Ön-elégedetlenség.

(Dsk.) Furcsa világot élünk politikai tekintetben is társadalmában is.

A társadalmi felszervezések nem szándékunk most rámutatni, de a följegyzendőkkel való hasonlóság okából mégis fölemlítjük, hogy ritka az az ember s ritka az a család, aki és amely a társadalomban elfoglalt állással s legfőképp jövedelmével meg volna elégedve s nem annyira a társadalom természetes törvényei szerint, hanem csak alkalmazásának kivételével feljebb ne akarna emelkedni — talán érdemein kívül — rangján, fizetésén s általában az őt megillető társadalmi pozícióban. A nagyzás hőbortjának ördöge meglepi a társadalom minden rétegét, a honoratior osztálynak ezernyi ezer hivatalnok tagját, ki fölebbvalóját azért nézi le illő hajlongások között, mert az ő állására magát méltóbbnak tartaná.

E fölött nem akarunk most moralizálni, mert kötelességeink, mint olyanokat, kik a politikai világ arzenálisaival foglalkozunk, erre a tere utalnak s itt valójában nagyobb és kiadósabb mértékben szemlélhetjük azt a tragikomikumot, ami a társadalom egyedeiben elszórtan kevésbé meglepő, mint ugyanevezett elvek és irányok szerint tömörülő s országok sorsának intézésére vállalkozni akaró politikai pártokban.

Az önelégültségnek mely magát hivatottnak érzi a kormány gyeplőit vezetni parlamentáris felelősség mellett, a magyar országgyűlésen szereplő valamennyi párt nagy mértékben bizonyára birtokában van, mert különben hogyan is merészelték volna a zászlót kibontani, az elvek harcában a választó közönség odaadó, esetleg győzelemre segítő támogatását kikérni. Ezen alapon a magukat kormányképeseknek hirdetőit önteltség alapján kaptak mandátumokat az összes ellenzéki pártok a mostani országgyűlésre is. Most nem akarjuk azokat az okokat bolygatni, a mik ugyanezen az alapon való korábbi kísérleteiket fényesebbnél fényesebb kudarcokkal honorálták ciklusról-ciklusra. Csúpan arra a szembevetendő tényre utalunk, hogy ez az önelégültség egyrészt a legnagyobb petyhüdségnek, másrészt a célravezető eszközökben való legnagyobb egyenetlenségnek adott helyet kivált az újabb időkben.

Ugron Gábor végeleseredésében visszalép a politikai pályáról a nép romlottsága s az értelmiség értelmelensége okából. Az igaz, hogy visszalépett, de ezt

bizonyára nagyrészt az állami szállítások zavartalan folyama érdekében tette.

Kossuth Ferencz a minapi czeplédi rőffenetben nyilatkozta, hogy a függetlenségi eszme nem hogy erősödött volna a nemzet zömében, hanem érezhetőleg vesztett vonzó erejéből s gyöngök vagyunk arra, hogy az „átkos kormány” nemzetellenes merényletével érezzük megtorlásunk pusztító erejét.

A néppárt, ez a politikai non sens, mely a nemzeti-ségi és felekezeti túrelméltenség törvénytelen ágyából született, fogzasi zavarodásban vajudik, post humus gyerek módjára s nem tudja, mily alapon s milyen képzelt erővel érvényesüljön? Gr. Zichy Nándor, a két keresztnevet Eszterházy, meg Lepsényi Miklós egymás alól huzgálják a pártpolitikai programponok lepedőjét s alaposan összehabórodtak azon, hogy mivel egyek meg, vagy legalább mivel kezdjék ki a liberalizmus diadalról-diadalra haladó politikáját.

Mindezek csak sporadikus, de összevetésükben hatalmas jelensége annak az önelégültségnek, mely a kudarcok kísérője szokott lenni, s melynek egyéb okát nem tudja a józanul látó szem fölfedezni, mint a politika sikertelenségében nyilván való abszurditását, tehetetlenségét, céltevesztettségét magának a politikának.

Jórávaló céltudatos ellenzék csak fokozója a parlamentélet sikereinek, de a saját önelégültségének beismerése szerint talajvesztett politikai szelkasságnak le kell tennie a haza mezejéről, mivel a don quichotte-i szelmalomharcok ideje, mikor az eredmény-dus komoly munka járja, már rég letűnt.

Ha a néppárt önmeghasonlásából kibontakozik, ha Ugron Gábor a népet a becület és értelmiség színvonalára fel fogja emelni, s ha Kossuth Ferencz erőt önt a nemzetbe a függetlenségi eszme diadalra juttatásához (habár akkor is szétválasztja őket Eötvös Károly) akkor megjelentethetnek a küzdőteret.

De addig sok viz fog lefolyni a Dunán s addig hagyjanak minket, a szabadelvűpártot dolgozni.

Új nemzeti politika.

Beksics Gusztáv könyve.

„A magyar politika új alapjai, kapcsolatban a magyar faj terjeszkedő képességével és a földbirtokviszonyokkal” cím alatt olyan politikai munka jelent

meg a könyvpiacon, amely a maga nemében a legbecesebb művek egyike és nagyon sokáig fog gazdag anyagul szolgálni ama fontos kérdések megbeszélésénél, hogy miként kell helyes irányba vinnünk nemzeti politikánkat.

A munka szerzője Beksics Gusztáv. Nagyértékű foglalatja ez a könyv ama lelkiismeretes tanulmányoknak, okos és gyakorlatias reform-eszméknek, melyekkel Beksics Gusztáv megszólván évtizedek óta kutatja a nemzeti-ségi kérdés megoldásának és egészségesebb, hatékonyabb magyar nemzeti politikának módjait.

A fontos művet a következőkben ismertetjük:

Hogyan igyekeztünk eddig a magyar nemzeti állam konszolidálására? Azzal, hogy megkísértettük a bennünket környező nemzetiségeket magunkba olvasztani. Ez a kísérlet azonban csődöt mondott s immár nyilvánvaló, hogy e célra az asszimiláció és a vele kapcsolatos kulturai politika többé nem elég. A magyar faj asszimiláló képessége a környező nemzetiségekhez képest elenyésző. Az iskolákkal asszimilálni nem lehet tömegeket, ellenben ez inkább kifejti bennük a nemzeti öntudatnak rejtőzködő csirait. S ami legszomorúbb: azzal, hogy a kultúra eszközeit következetesen és öntudatosan a nemzetiségeknek szolgáltatjuk ki, elhanyagoltuk a magyarság kulturai kifejtését. Nincs ennek következtében népies alapokon nyugvó nemzeti intelligenciánk, holott ilyennek megteremtése volna egyben a nemzeti alapszeme, a cél és az eszköz.

Nemzeti alapunk ilyenképen elégtelen lévén alapnak, hogyan jussunk közelebb a célhoz? Van-e más alap, amin megvethetjük lábunkat s amin megállhatunk anyai ellentétes áramlat közepette is?

Van. Ez az új nemzeti alap a magyar faj terjeszkedő képessége, az a nagy szaporodási erő, melyet a magyarság kedvező gazdasági viszonyok közt mutat. Amely képességhez képest elenyésző a magyar faj asszimiláló képessége. A statisztika teljesen megbízható adatai bizonyítják azt és Beksics a képzelhető legszemleletesebb módon rakja elébünk ezeket az adatokat.

Sajnálatos jelenség azonban, hogy a főképp magyar és túlnyomóan agrikulturnak jellegű vidékeken esni kezd a születésnek perzentje. A mi komoly intőjele arra nézve, hogy a nemzeti földbirtok-politika megvalósításának kérdését elodázni már egy nappal se szabad. Nagy átlagban azonban a születések perzentje a ma-

TÁRCZA.

Csak csendesen! . . .

Pihenőre, édes pihenőre hajtotta ifju, szép fejét,
Sirassátok el halkán, csendesen . . .
Oh de hát ez még nem elég.
Szivetekben csak érette fájjon,
Érte remegjen az ideg.
És e kinok mellett mosolyogni
Mégis meg kell tanulni, meg.

Csendesen! Ne lánson bűt a gyermek,
Higyje, hogy utján rózsá nyit,
Csak szépet, jót adjon majd az élet,
Ne érezze töviseit.
Ne tudja, hogy a reménység fáján
Ó volt az ifju rózsáág,
Ne sejtse meg, mit tudtok mindnyájan:
Hogy érte halt meg a virág.

Vessétek lágyra kicsinyke ágját,
Ólélje át a szeretet.
Ott bent, a rideg sir mély ölében,
Édes álom csak úgy lehet.
Oh, hogyha sirna árva gyermeke,
Mit gyötrődnék lent az anya . . .
Sirassátok el halkán, csendesen,
Hadd aludjék még a baba.

Sallak Róza.

Alamor multja.

A „Közérdek” eredeti tárczája.

(Vége.)

1630-ban a Szentpályak váltották Alamorot viszsza. (Olv. Lib. Reg. 1630. fol. 62. Resolutio super restitutione Possessionis Alamor pro Domin. Szentpális, deposita prius fl. 6500-sum.)

1658-ban Báthory Zsófia birta. (Olv. Prot. Deum Time. p. 287. Relatoria stationis Alamor pro Sophia Báthory 1658.)

1662-ben Apaffy Mih. erd. fejedelem által Basa Tamásnak íratott hat ezer tallér és 300 frtba. (Olv. Lib. Reg. 1662. Csanád et Alamor possessio Gen. Thomae Basa de Zabola in Tal. 6000 inscripta flor. 300)

1663-ban hasonlóan Basának adatott.
1664-ben pedig Apaffy Basa Tamás és osdölai Kun Istvának inscribálta 5482 forintban. Kun István 1667-ben is birta az alamori jószágot.

A vizaknai m. kir. sóbányahiv. levéltárban levő iratok szerint „Alamor (Mackenberg) Bethlen Gábor és Rákóczy György idejéig fogva a vizaknai Kamarához is szolgált. Olvashatni e tekintetben a vizaknai ev. ref. egyház archivumában is No. V. 10. egy káptalani átíratot 1701-től márt. első napjaini valloások után. De már 1701. előtt, vagy éppen a tájt megszűnt a szolgálata. „Subditos hanc ad Domum Cameralem fuisse possessos nemo recordatur; ex auditu al'qui fotentur, quod Possessio Alamor quondam ad Vizaknensem Domum Cameralem servivisset; quae tamen de Jure spectabat ad Albense Dominium. Prout

ex Regestris Bonorum Fiscalium patet, Possessionem praecattactum per varias versatum manus ultimarie sp. D. Ladislaus Székely apprehendit.* Ipsiusque Filii sub tutela Ill. D. B. Stephani Haller excitentes etiam nunc possident. (Olv. Sölv. levélt. Repraesentatio Joannis Kászoni respectu Bonor. ad Fodinas Vizakn. ab antiquo spectantium.)

I. Székely László Boros-Jenőről hozott be Teleky Mihály hatalmas miniszter által, ki Apaffy fejedelem udvarában előbb postamester, 1673-ban a fejedelemdelvelt embere, 1678-ban kolozsvári kapitány, főcommissarius praesidens es fejedelmi tanácsos lett. A török portára is többször volt követ. 1679-ben halt el. Tehát ő Alamor 1673—1679. közt kaphatta kézhez.

Utána Alamor fiai: II. Mózes II. László és I. Ádám bírták, kik I. Leopold által 1700-ban grófságra emeltettek. (Olv. Lehoczky I. 170. l.)

Székely Lászlóról (II.) átment Alamor fiai: III. László és II. Ádámra 1760-ban. Amaz 1772-ben Szebenben elhalván, Alamoron temettetett el. Ádám pedig es. k. kamarás, Erdélyben a ref. egyházi alapítványok és iskolák gondnoka, külföldet utazó egyén volt s két mun-

* A borosjenői gr. Székely család lezármasa következő:

- I. János, Zárandon, nemes.
- I. László postamester, fej. tanácsos, 1679.
Bucesti Sára, cop. 1667.
- II. Mózes, II. László, I. Ádám.
Losonezi Bánffy Kata. a)p. Thorozkay Zsuzsa.
b) Kis-Rédei P. Rédey Kata, cop. 1702.
III. László † 1772. II. Ádám es k. kamarás.
† 1789.

gyar vidékeken még egyre igen jelentős. Azért a mostani születési arányok fentartása, illetőleg a 80-as évekhez képest mutatkozó újabb visszaesés megkorrigálása a főcélja a nemzeti politikának. Föl kell használnunk a magyar faj terjeszkedő képességét, mert ezen az alapon lehetséges csak az új Magyarországot fölépíteni.

Statisztikai adatok bizonyítják, — s az ezek nyomán kifejlődő eredmények a speciális magyar viszonyok ismerői előtt igen érthetőek — hogy sajátos helyzetünk közepette eddig még az agrikultura a népszaporodás főtényezője. Nagy baj tehát, hogy földbirtok-viszonyaink olyan természetűek, hogy elébe állunk a magyar faj természetes szaporodásának. Hiszen már nagy baj az is, hogy nálunk az összes földbirtok 34-56 százaléka (a községi birtokot is beleszámítva) korlátolt forgalmu és csak 65-44 százalék tartozik a szabad forgalom kategóriájába. A 20 millió hold szántóföldnek közel 37%-a szabad föld, amennyiben a szabad forgalmu birtokrendszerbe tartozik, ellenben több mint 63%-a a korlátolt forgalom bilincseit viseli. A minek konstataálásával a baj forrását is fölfedezték volna. A kötött birtok százaléknak növekvése már-már egyértelművé kezd lenni a születési százalékok apadásával. Már is jelentkeznek az a tünet, hogy minél nagyobb valamely vidéken a kötött birtok száma, annál kisebb ott a születések száma.

Eljutván ilyenformán a bajok küszöbőig, az orvoslás eszközeit nevezi meg Beksics, s ezek az eszközök egyszerűsége az, melyekkel a főcél megközelíthető. Agrárakciót kell indítani, mely azonban a dolog természeténél fogva inkább parcellázó kell hogy legyen, semmint telepítő. Nemzeti jellegűnek inkább megfelel az előbbi, mint az utóbbi. A parcellázás akcióját pedig ott kell megindítani, ahol a születések száma csökkenni kezdett.

Ami már most azt a kérdést illeti: hol, mely vidékeken történjék a parcellázás, azaz minő módon kerítsünk földet, arra nézve Beksics a következő megoldási módot ajánlja:

A nemzeti agrárpolitikának nevezhető akció nem szabad hogy megtámadja akár a nagybirtokost, akár a hitbizományt. Az egyházi javak szekularizációjára sincsen szüksége. A megoldás módja az — értéksere. Az egyházi javak még helyükből sem mozditandók ki. A hitbizományoknak ellenben az Alföldről és részben a Dunántúlról át kell költözniük az erdős régiókba, vagyis leginkább a Felföldre és Erdélybe. Természetesen csak annyiban, amennyiben nem főleg erdőgazdaságon alapulnak.

A hitbizományi erdőgazdaság nemcsak megmaradhat, hanem meg kell maradnia jelenlegi helyén, az ország bármely részében. Ekkép pusztán a szántóföldek földszabadításáról van szó az Alföldön és a Dunán túl. Ott, ahol a magyar faj lakik, ahol ennek terjeszkedése előtt le kell dönteni az akadályokat. A hitbizományok tehát átköltöznek az erdő- és bányagazdaság régiójába s a földszabadult földbirtokon kezdetét veszi a parcellázás. Amely cserén egyik fél sem veszít. Mert a hitbizomány az erdőgazdaság leghivatottabb letéteményese. Azután pedig a művelés végrehajtására szükséges összeget fedezik a takarékpénztári betétek, melyek a

kiválóan agrikultur megyékben főképp a parasztek betétei.

A helyzet képe a csere után ez lenne: Az Alföldön és a Dunán túl terjeszkedő magyar parasztság, mely hatalmasan megnövelné fajunkat és nemzeti erőnkét. A nemzetiségi vidéken kötött birtok és bérlő parasztság, mely politikailag és társadalmilag a nagybirtoktól függ.

A terv megvalósítása nem kis mértékben mulik az arisztokráciának, mint a hitbizományok birtokosának közreműködésén. De megfontolásra méltó, hogy az arisztokrácia a csere révén nem hogy veszítene, de sőt nyer. Ha pedig ellenszegülésről még is szó lehetne, úgy ennek megtörésére is vannak eszközök. Ilyen kényszerítő eszköz volna annak törvénybe vétele, hogy a sik földön a hitbizomány után progresszív örökösödési illeték fizetendő, az alapítótól számított távolság szerint. Ha ellenben a hitbizomány erdőgazdaságon van, a progresszió elmarad.

Erdély magyarságának sorsáról, az új rend során keletkező új magyar középosztályról és a konservatív érdeklődő szőlő még ezután Beksics külön-külön fejezetben, majd a reform megvalósulásának alternatíváját veti föl, mely utóbbinak bekövetkezése végzetes hatású lehet a magyar nemzet jövőjére nézve. Olyan elremítendő eshetőségre nyit azonban ez az alternatíva perspektívát, hogy lehetetlen, hogy a nemzet elvesse magát a probléma megoldásának egyetlen czélra vivő eszközét.

(Vége következik.)

A szegedi I. országos mezőgazdasági kiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

(Folytatás.)

Az egyöntetűség czélszerűsége a tömeges termelésnél főleg az értékesítésnél tűnik ki. Hogy a lötenyésztesnél ez majdnem a legfontosabb elv, elég, ha a jó négyes fogatok egybeállításának a nehézségére gondolunk, hogy meggyőződjünk róla.

A származott csikók helyezetlenek (jobb nyereg-helyen M. T.) s törzskönyveltetnek.

A kanczacsikókból csakis azok adhatók el, melyek eladására a bizottság mint tenyésztésre kevésbé alkalmasra engedélyt ad, mindaddig, míg a kellő számú s minőségű tenyészanyag meg nem lesz.

Midőn pedig vidékenként ezen tenyésztés oly fokra fejlődött, hogy az eladó lovak megsaporodnak, úgy a ménesparancsnokság közbejöttével évenként nyilvános árverések tartatnak, hol a felesleg szabadon elárvereztetik.

Az eladandó lovak törzskönyvi kivonattal láttatnak el, mi azok értékesítésére kedvezőleg hat.

Hogy midőn a ménesparancsnokság D'O'rsay Olivér gr. ezredes ezen tájfajta tenyésztést létesíté, egy életrevaló intézményt alkotott s közszükségletet elégitelt ki, mutatja ezen tenyésztésnek a kisbirtokosok részéről történt gyors felkarolása s folyton nagyobb tért foglaló elterjedése.

Az első tenyészterület Mezöhegyes központtal

kát fordított magyarra, egyet francia, egyet pedig német nyelvből. Benne mint ötlen emberben 1789-ben a gróf Székely család kihaltán, az alamoriak 4 embert küldöttek Vizaknára a kamaraispánhoz azon utasítással, hogy tudakozódjanak, mivel azt hallották, hogy Alamor a kir. kamara számára marad. (Olv. söhiv. levélt.)

A gr. Székely Ádám családi javai a Kálnokyakra szóltak. (Olv. Retteghy György naplója 149. l. Hodor szerint), a Kálnokyaktól Alamor átment a gr. Teleky családra. Erről pedig az erd. unitárius státusra.

Érdekes eset, az akkori kor szellemét véve, hogy Alamornak egy nyolczvan éves Alamor János nevű román lelkészét Rákóczy György Fogarásban 1643. márcz. 16-án kelt levelével a nemesek sorába vette fel fia Miklóssal azért, hogy az ev. ref. vallást elfogadta; „ita tamen, ti uterque una cum successoribus constanter semper Orthodoxae Religioni adhaerebunt.“ Sőt Apaffy Mihály Gyulafehérvárt 1667. apr. 24-én kelt iratával nemes Pap alias Alamor Miklós házat s tartozékait, melynek akkor szomszédai voltak: keletről Petru Salamon, nyugatról Many Pomerák Kun István jobbágyai, minden adó és taxa alól kivette s meg-nemesítette. De az ő okmányában már az ev. ref. vallásbani megmaradás feltétele kimaradt. Az utódok jelenleg részint római és görög katolikusok, s a nemesített telek több részre osztottat fel, amelyeken a lakók nemesi jogok és kiváltságokkal éltek.

Megemlítésre méltó eset a vizaknai román ekleziák történetét véve, hogy 1609. előtt s azután is egy darabig, az alamori román pap járt át

Vizaknára, s végezte itt az isteni szolgálatot s egyes funkciót. Mit igazol az országos levéltárban levő azon nevezetes szerződés, melynek czime: „An. 1609. Contractus inter cives Vizaknaiensis, Valachosque et Salicidas ejates racione Templi per Vojvodam Michaelm aedificati initus“, melynek értelmében alamori Opra Pap, Zanisla Avram, mindketten alamoriak, vizaknai Mark Pais, Joan Makány, Mirtve Mihály, Pap György, Szóts Bálint, Kerekes Stefan, Opra Miklós, Marga Márton, Stojka Pois, Szirbul Péter és több oláh renden levő személyek és Vizakna bírja Dombai István s Alvinczi prédikátor közt létrejött békeszerződés felfüggeszti azt: „hogy a mely Beszerikát a Varosnak régi szokása, törvénye és akarattya ellen Mihály Vajda itt benn léteben tsualtatott volt Visster Vaszalyia Vizaknai Camara Ispany alatt, ne adnák el, se el ne bontanák immár, noha város akarattya ellen épített (melynek azelőtt sohasem volt Vizaknán szabad lenni) hanem engednék meg, hogy az mi rendünken valoknak lenne szabad beje járni Inne napokon, és a mellett az mi modunk szerint keresztelni, esketni és communicálni, így, hogy Papot a Varosban nekünk nem leszen szabad tartanunk, hanem másunnan járjon ide, és valamit kívánnak eö keglmek annue, mi is sufficiensek leszünk örömet, annuajim fizetünk az eö keglmek Templomához“ stb.

Az 1819/20. évi urbéri Conscriptiókban Alamor a pókafalvi járásban fordul elő.

Szenkatolnai Bakk Endre.

1893. évben 300 kanczával indult meg; s ma rövid néhány év alatt 1000 kancza és 2050 ivadékra szaporodott az anyag.

Itt már a felesleges ivadékok, részben külföldieknek, 3--700 ft árban adatnak el.

Sőt választott csikók Poroszország 208 frtnyi átlag-árban vitettek ki a múlt évben.

Majd 1897-ben Szarvason alakult 250 kanczával a második tájfajta-terület s ma már, két év mulva több mint 500 kanczával léptek be a kisbirtokosok.

A fedezőmének számára ugyanott mintaszerű istálló és fedezőhelyet építettett 15 ezer forint költséggel a város.

Mindezek tények, melyek azt bizonyítják, hogy a tájfajta-tenyésztés közszükséglet elégit ki, s jelöli a jövő helyes lötenyészési irányát!

A mezöhegyesi tájfajta-tenyésztésből egyesek igen szép egyedeket állítottak ki. Így Diószilágyi János uram Makóról 5 drb szép állatot, Prekupás János Nagy-Lakról 3 drbot, ifj. Szigucs János N.-Peregről 1 drbot, Nagy Gáspár Pécskáról és Fabri András uramék Nagylakról 1—1 darabot, Márton Imre, Borgulya Pál, Tepliczky János, Sárkány János és Gerhát György Szarvasról 2—2 darabot állítottak ki. Ezeken kívül szép kiállításal szerepeltek még Arad vármegye, Bács-Bodrog vármegye, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Temesés Torontál vármegyék.

Erdélyből br. Szentkereszty Pál buni ménese volt képviselve 5 drb szép állattal.

Jövő számunkban a szarvasmarha-kiállítás ismertetését fogjuk hozni terjedelmesen.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— Lapunk t. olvasóit tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket, valamint a hátralékokat a kiadóhivatalhoz sürgősen beküldeni sziveskedjenek.

— Kinevezés. Ó Felsége a király Széplaki Ödön kir. alügyészt a tordai kir. törvényszékhez kir. ügyészé nevezte ki. Gratulálunk.

— Választmányi gyűlés. Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület választmánya október hó 1-én, vasárnap, 11 órakor az alispáni kis teremben választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: Folyó ügyek. Az 1899/900. évi téli népies gazdasági előadások megtartása feletti határozat.

— Temetés. Ifj. Graef Jánosné temetése a legnagyobb részvét mellett folyt le elmúlt vasárnapon. A szerencsétlen fiatal asszonyt ugyszólva az egész város közönsége elkísérte utolsó útjára, korai sirjához, hol adjon neki a Mindenható esendes pihenést!

— Néhai Dániel Mihály birtokos temetése f. hó 24-én Balászfalván nagy részvét között folyt le, melyen nagy közönségen kívül jelen volt Mihályi Victor g. kath. érsek, Moldován János nagyprepost, a káptalan és több tanár. A temetési szertartást Gál Miklós túri r. kath. lelkész végezte, megható gyászbeszédet intézve a bánatos családhoz.

— Tüzoltó egyesületünk válsága. A városi tanács és a tüzoltó egyesület parancsnoksága között, hatásköri kérdésben, némi conflictus támadott a városi tanács egyik alantas közegének illetéktelen beavatkozása folytán. A mint az esetet ismerjük, a jog és igazság a parancsnokság részén van s nagyon sajnálnók, ha a városi tanács nem találna megfelelő módot a kellemetlenség elsimítására és alantas közegének megfékezésére, mert ellenesetben, mint biztos forrásból tudjuk, a jelenlegi parancsnok s vele minden valószínűség szerint a solidaritásban álló és szintén megsértett parancsnokság az egyesület ügyeinek vezetésétől feltétlenül visszalepik, mi kikerülhetetlen válságba sodorná az egyesületet, mely önzetlenül teljesíti nemes és nagy felelősséggel járó hivatását s melyet a jelenlegi vezetőség azon rövid idő alatt, mióta élén áll, minden irányban a legnagyobb odaadással igyekezett fejleszteni.

— Színház. A Baranyai-Németh-féle konsortium egy töredéke még mindig városunkban tartózkodik és kedden Lángh Ilona, ez ügyes, temperamentumos színész nő jutalmára monologokból, énekeszekből és egy három személyt foglalkoztató mulatságos hohozatból összeállított előadást rendezett. A szép számú közönség jól mulatott az előadáson és sokat tapsolt Lángh Ilonának, ki ezt kedves, ügyes játékával, szép énekeszeivel méltán meg is érdemelte. Jó volt „Cox és Box“ is, melyben Keller és Kovács neveltették meg a publikumot.

— Műkedvelői előadás. A Németh-féle társulat egyik színésze, Kovács József jövő vasárnap az iparos ifjak önképző körének jó nevű műkedvelőivel szini előadást rendez, mely alkalommal „A vén bakancsos és fia a huszár“ népszínmű kerül előadásra. A jó darabot és érdekesnek ígérkező előadást ajánljuk a közönség jóakaratu figyelmébe.

— **A vaddisznók** az alatori határban tetemes kárt okoztak a lakosoknak, mert töröküzüküket erősen megdézsmálták; végre e hó 20-án a község lakossága egy hajtás rendezett reájok. Részt vettek a vadászban Tóbiás Sándor körjegyző, Szilágyi József állami isk. tanító, Elekes Dezső helyettes jegyző, Toporcán János, Lázár Ilia, Babes Sándor. A hajtás kezdetén sikerült Szilágyi József tanítónak egy jókora koczát leteríteni. Egyéb eredmény nem volt; de remélhető, hogy a disznók nem fognak egyhamar mutatkozni.

— **Elszámolás.** Az alsófehérmegyei áll. tanító-egyesületnek f. évi szept. hó 9-én Abruóbányán tartott gyűlése alkalmával az abruóbányai magyar műkedvelő-társulat által az alsófehérm. tanító-egyesület által a „Tanítók háza” részére tett 1000 koronás alapítvány javára rendezett jótékonykezű műkedvelői előadás összes bevétele, felülfizetéseket is beleértve: 96 frt 10 kr. Az előadás rendezésének s az előadás után rögtönzött táncmulatság kiadása: 44 frt 57 kr. Tehát tiszta jövedelem: 51 frt 53, mely összeget az egylet elnökeinek, Nagy Lajos urnak a társulat már elküldötte. Ez alkalommal felülfizettek: Dr. Török Gábor 150 frt, Glücksel Reinhard 150 frt, Kovács Albert 20 kr, Bonczy István, Svarcz Lajos, Szócs József 50—50 krt, Klimesné és Köblös Czili 70—70 krt. Összes felülfizetés 6 frt 10 kr. Tekintettel a társulat által jutányos módon szabott helyarákra (zártszék 70 kr, kör-szék 50 kr), az eredmény sikerteljesnek mondható. Medzy, a műkedv. társ. igazgatója.

— **A magyar napi sajtó** leghatalmasabb organuma az immár 33 esztendeje fennálló „Egyetértés”, amely nemcsak nagy alakjával, hanem páratlanul bő tartalmával is bátran hasonlítható a külföld lapjaihoz. Az „Egyetértés” szerkesztősége nem kimél sem költséget, sem fáradságot arra, hogy olvasó közönségét egy hazai, mint a külföldi eseményekről kimerítő, részletes tudósításokkal lássa el. De különösen ki kell emelnünk az „Egyetértés” politikai és szépirodalmi rovatát. Politikai rovatának egyik fő ereje az, hogy olyan bő és részletes országgyűlési tudósításokat ad, minőt egyetlen magyar lap sem adhat. Az „Egyetértés” is csak nagy terjedelmével fogva teheti ezt. Vezércikkjeiben az „Egyetértés” mindig a politikai és társadalmi nagy kérdéseket vitatja meg s programjához híven a szabad eszmékért és függetlenségi elvekért küzd. Szépirodalmi része az „Egyetértés”-nek eddig is becses volt, mert a legkitünőbb írók tárczáit és regényeit évek hosszú során át ebben a lapban olvashatja a magyar közönség. Ma meg különösen nagybecsűek a különben is kitünő rovat, mert Eötvös Károly, a legmagyarabb író, az „Egyetértés” hasábjain írja meg páratlan érdekességű tárczáit. A „Gróf Károlyi Gábor feljegyzései”, az „Utazás a Balaton körül”, az „Eötvös Károly adomái” már is országszerte nagy feltűnést keltettek, ami nem is csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy szépirodalmunk mai kozmopolitikus irányzata közben szinte fellelékzik a magyar ember, ha olyan igazán minden sorában tiszta magyar tárgyú s hangú remekművekhez jut, mint az Eötvös Károlyéi. Az október 1-én kezdődő évnegyedben az „Egyetértés” Eötvös Károly tárczasorozatán kívül kitünő regényt is közöl. Aki érdekes és jó olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők (Budapest, IV., Papnövelde-utca 8.), mely szívesen küld ingyenes mutatványszámot.

— **A szónoklás legnagyobb mestere.** A szónoklat minden szabad népnél virágzik. Az angolok, a francia forradalom, a magyar társadalmi átváltozás korszakai kitünő szónokokkal dicsekednek. De van egy szónok, kinek neve az újabb kor legnagyobb szónokaira szállt dicsőségekben, a legnagyobb magaslatos. Az ókor szónokának neve ez, a legzabababb föld fiáé, Hellas szülötte: Demosthenes. Beszédeiből semmi sem maradt ránk, csak hatásuk nagyságával mérhetjük művészetének erejét. Demosthenes ékesszólásának varázsával megfordította Hellas reudjét. De a szónoklaton kívül más valaminek hatalmát is hirdeti. Az erős akarat példaképe ő. S az akarat a legnagyobb erő, a legnagyobb hatalom. Dadogónak született, s vállait mindig fölragatta. Le akarta győzni a természet és szokás hibáját, s volt rá eszköze: az erős akarat. Kavicsot tett nyelve alá, szöveget vert a falba válla fölé, s úgy kezdett beszélni. Később tulkiabálta a tengert. S a pupos dadogóból Görögország legnagyobb szónoka lett. Életét és munkásságát érdekesen rajzolja a Nagy Képes Világtörténet 36. füzeté. A tizenkét kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyet. tanár, a görögkről szóló kötet szerzője dr. Gyomlay Gyula akadémikus. Egy kötet ára diszes félbörkötésben 8 frt; füzeteként is kapható 30 kr-ával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek. Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés után.

Szerkesztőségi izenet.

... n-f. „Jubes renovare dolorem!” Hogy önt hatóságilag felhívták ama famozus ebéd árának megfizetésére, holott nem vehetett részt?? Hiszen igaz, igaz, mai napság már azt is nagyon meg kell fontolni, hogy igérkeztek-e az ember, ha jónévi rendezőség közeledre invitálja, mert hátha becsapják rendezőtől együtt?? De gondolja meg, kérem, hogy ön mégis csak szerencsés halandó azokhoz képest, kik előre fizettek, pompás banquetterre készültek, ott voltak, s eljöttek éhesen, elteleve ama híres pompás vadhus-illattal, mely mai napig sem ment ki kedves emlékeiből. Azt mondja ön, hogy a rendezőség bizonyára tisztességes, kosztot alkudott ki, nem pedig az egészségügyi rendőrség ítélete alá tartozó kotyvalékat, hát akkor miért fizeti ki a rossz ebédet éppen úgy, mint a hitványt? De édes Istenem, hát honnan tudunk mi erre is kadentiát mondani?? Annyi bizonyos, hogy sem a rendezőség nem fogja exequálni, önt, sem a kitünő özeveg nem fogja exequálni a rendezőséget. Oh, dehogyl!

Közgazdaság.

Hogyan kell a zöldtrágyázást helyesen végrehajtani?

Mindinkább szaporodik azon gazdák száma, kik a trágyázásnak azon nemét, mely a szántóföldön termelt zöld növények — többnyire takarmányemlék — alszántásában nyilvánul, s amely trágyázás hosszú időn keresztül nem tudott minálunk nagyobb elterjedtségnek örvendeni, ma már rendszeresen alkalmazzák. E jelenség mindenesetre csak dicsérendő, mert czáfolatlul szolgál ama — a szaklapokban még mindig hangoztatott — állításnak, hogy a magyar gazda nem tud megvalni gazdasága mikénti vezetésében az ősapáktól örökölt eljárásoktól; de dicsérendő e jelenség különösen azért, mert világos jelét mutatja annak, hogy a talaj-erő egyszülőzésének törvénye mindinkább ismertté kezd válni gazdáink körében. Azt kérdezhettük valaki, hogy miként lehetséges az, hogy a zöldtrágyázás alkalmazása helyes gazdálkodásra mutat, holott még csak egy évtizeddel ezelőtt a szaktudósok is azt hangoztatták, hogy helyesebb a takarmányt lekaszáltatni, felétni s az ily módon nyert trágyát felhasználni, mint a zöld takarmányt alszántani? E kérdés azok részéről, kik a szaktudósok buvárkodásainak eredményét figyelemmel kísérni nem szokták, egészen elfogadható. Ha azonban a kérdést azok teszik fel, akik az elméleti igazságokat a gyakorlatban is közképra teszik, úgy a válaszerésben bizonyára nem sokáig kell töprengeniök, mert a zöld praxis mutatja azt, hogy bizonyos körülmények között a tápanyag-visszapótlás tekintetében nincs jobb módszer, mint egy helyesen végrehajtott zöldtrágyázás. Az ok igen könnyen megmagyarázható. A legújabb kutatások alapján teljes bizonyodást nyert az, hogy az ugynevezett pillangós virágú növények, mint pl. a here, csillágló, szósös bükköny, nyulzapuka stb. nitrogén-szükségletüket nemcsak a talajból képesek fedezni, hanem a levegőből is bizonyos mikro-organizmusok segítségével, melyek a hievezett növények gyökérzetén szemölcsök alakjában fordulván elő, a levegő szabad nitrogénjét kötött nitrogéná alakítják át s ez által növényi láplalékat képeznek. Ha már most a gazda, akinek gazdasága nem produkál annyi nitrogénus istállótrágyát, mint amennyi a szántóföld jó erőben tartására szükséges, ismeri a pillangós virágú növényeknek fentjelzett sajátságát, úgy legkevésbé sem kell aggodnia a miatt, hogy termésé tápanyagkészlet hiánya miatt silány maradjon, mert a zöldtrágyázással módjában áll a bajon segíteni, de csak a következő szabályok figyelembe vétele mellett: kizárólag a zöldtrágya egy magában alkalmazva még nem elegendő, mert hisz azzal nem minden növényi tápanyagot pótolunk, hanem csak a nitrogént, mint közvetlen tápanyagot, s a hümuszot mint közvetettét. Foszforszálló anyag a talajban zöldtrágyázással szaporodni nem fog; már pedig a növény csak akkor képes igazán szépen diszteni, ha tápanyai anyagokban sem szenved hiányt. A foszfornak és kálcinnak pótlásáról is kell tehát gondoskodni, amit legégszerűbben műtrágyák segítségével tehetünk meg, mert ezekből vásárolhatunk annyit és olyant, mint amennyire és minőre a talajhoz és termelendő növényhez képest szükségünk van. Foszfortrágya gyanánt szüperfoszfát, vagy a thomas-salak, kálitrágya gyanánt a kainit lesz legalkalmasabb. A műtrágyákat mellőzni semmi esetre sem szabad, mert a siker csak akkor lesz teljes, s bátran elmondhatjuk, hogy a zöldtrágyázás helyes végrehajtásának ez az alapfeltétele. Ami már most a zöldtrágyázás sikerének további feltételét illeti, ez magára a zöldtrágyázás czéljára szolgáló növényre vonatkozik. Kötött talajra a borsó, a bükköny és a vörös here; közepkötött talajra: csillágló bármelyike, a biborhere, a szósös bükköny; homok talajra: a sárga csillágló, szósös bükköny és nyulzapuka alkalmas, s leghelyesebb, ha fekete ugaros gazdálkodást tételvez fel, e növény magvai az ugarba kerülnek. Ott, ahol fekete ugart nem tartanak, a zöldtrágyaként szereplő növény magva a fövetemény lekerülte után azonnal feltört tarlóba kerül; vagy esetleg a föveteménynyel egyidejűleg vetendő. A siker harmadik feltétele az alá-

szántás helyes keresztülvitele. Ez nem könnyű dolog, különösen ha borsó vagy bükkönyről van szó, mert ezeknek szárai annyira összekuszálódnak, hogy az eke alig képes dolgozni. Ilyenkor leghelyesebb előbb jól lehengerezni a növényt s csak azután szántani. A szántás idejét a virágzás ideje szabja meg. Legjobb a virágzást levárni. Ez ugyan nem okvetlen szükséges, mert hisz néha, ha a vetéssel elkéstünk s az időjárás kedvezőtlen, a növény nem is indul virágzásnak. Ha esetleg fagy, vagy dér éri a növényt, az azért ártalmára nincsen, sőt sokan csak ez állapotban szeretik alszántani.

A szerszám rozsdásodása ellen. Kertész embernek egyik nagy gondosságát képezze, hogy szerszámának vas részeit a rozsdá meg ne támadja, mert ellenkező esetben nagyon rövid ideig lesz az használható. Egy jó rozsdáellenes anyag receptjét adjuk: Olvasszon meg 1 kilogramm szalonát s a nyert szírba keverjen beie 30 gr. kámfort s 8—10 gr. palaport (graphitot). A keverékkel a szerszám vasa bekenendő, aztán 24 óra lefolyása után egy puha vászondarabbal meg kell törölni, mitől szép, aczelosan fényes szint kap s bárhol álljon a szerszám, még nedves helyre kiteve is, nincs rá eset, hogy a rozsdá kikezdje s éppenséggel nem rozsdásodhatik.

Csarnok.

Őszi káprázatok.

A hűvös őszi levegőben egy-egy költöző madárnak meg-megsuhan a szárnya a fejem fölött. A nap lemenő felben van, rám esnek a sugarai, amint a sárguló gyeres pázsiton fekszem hanyatt.

Elmaradtam társaimtól, akik puskaszóval verik fel az erdőt.

Még elhallatszik hozzám a kutyák csaholása, s egy-egy távoli füttyszó, de aztán csendes minden. Nézem a szürkés-kék eget és a szomorú, letarolt földet. Itt ott haldokló füvek fonyadt levelei fürdenek a bágyadt nap sugarban és senyvedő őszi virágok sóhajtanak az elmúlt nyári napok után.

Közel vagyok a temetőhöz. Egy-egy nagy fehér sirkó a szemembe csillan, amint magam elé tekintek; egyet-kettőt ismertem én is azok közül, akik a fehér és szürke kövek árnyékában pihennek. Isten tudja, mintha az egyik bálnak hangját is hallanám egy pillanatra. Zugra a fülem káprázik a fejem. A másik pillanatra tisztán hallok egy más hangot: üde, tisztán csengő dalt. Egy fiatal leány énekl:

„Sarkon van a házam,
Sarkon lakom én.
Kiesi a galambom,
Majd megnő az még!”

Lehunyt szemekkel érzem magamban a nagy ellentétet az üde élet és a szomorú, rothasztó halál között. Érzem, mert nem gondolom; valami különös nehézség sulyosodott a fejemre. A mellettem heverő puszka szinte megijeszt. Egy durranás, s ott lehetek én is, ahol azok a csendesen nyugvó emberek. Minden ember gondolkozott már a fölött bizonyára, hogy mi lesz a lelekből, ha a test megsemmisül? Hogy él a lelek a test halála után? Ha azt valaki látni, érezekni tudná!

A temető rozoga kerítését döngeti valaki vagy valami. A korhadat ajtódeszkákhoz oda dörgölődzik egy jó kövér, hizó malacz. Erre a temető-őr előcsoszog s rámordul az éneklő leányra:

— Jer már, adj emi a disznónak. Mit csavarogsz és énekelsz? Nincs más okosabb dolgod?

Mert a poézisből meg az ábrándozásból meg nem él az ember akkor sem, ha a temetőben lakik.

A leány előjön egy csomó őszi lilaszín virággal a kezében. A sirok között szedte. Piros csikos szoknyája odavillog a szemembe a fehér és szürke kereszték és obeliszekek közül.

Amint ott fekszem a ritkás, kénytelen sárgás-zöldes színű gyepen, szemfeim elé tolongnak az élet vig és szomorú jelenetei vegyest. Ritka tisztasággal elevenedik föl bennem a multak emlékezete.

Mintha érzeim és gondolataim megfinomodtak volna. A végtelenség és a szomorú föld egységes egészsze olvad össze érzéseimben; látok jeleneteket, a mik nincsenek, és hallok hangokat, amelyek nem léteznek.

Mikor felocsudom, szinte megijeszt a körülöttem uralkodó néma, kísérteties csend.

A nap már lement. Az ég egészen narancsszínű. Nem rég láttam egy szecsessziós képet, amelyen éppen ilyen narancsszínű volt az ég. Szinte magam előtt látom az egész képet, amelyet annyit ócsároltak a társaim. Nem hitte senki, hogy valahol és valaha ilyen színű volt vagy lett volna az ég. Most előttem van és igazolja a szecsessziós piktör felfogását.

Messziről megszólal a toronyban a harang. Vecsernyére harangoznak.

Immár esteledik. Fölkelek a földről: hidegnek érzem az egész testemet.

Indulok hazafelé. Sehol sincsen egy élő lélek; szinte borzadok a néma magányban. Érzem a nagy természetel szemben rettenetes kicsinységemet. Amint tovahaladok a keskeny mezei ösvényen, mellém kerül az egyik vadászkutya; ott ugrándoz körülöttem, érzi, hogy jó uton haladunk; vissza az emberek közé, ahol váltakozik önzés és nagylelkűség, rokon- és ellenszenv, szeretet és gyűlölet, kapzsiság és áldozatkészség; de ott legálább nem vagyunk egyedül.

Dr. Szöcs Géza.

Nyílt tér.

(E rovat alatt közlőteként nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Az a váratlanul jött haláleset, mely szeretett nőm elvesztése által sujtott, nagyon sok jó barátomat, jó ismerősömet és pártfogómat indította arra, hogy vigasztaló szavaikkal s szíves részvétükkel fájdalommat enyhítsék.

Mind azoknak — ama szíves részvétért — szomorukodó szülőim nevében is ezen uton mondok forró köszönetet s kérem Istent, óvja meg őket a nagy csapásoktól.

Ij. Graef János.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt

75 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér és színes **Heeneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyárai** (os. és kir. udvari szállító) **Zürichben**. Magyar levelezés. Svájcba kétzerez levélbélyeg ragasztandó. (5)

894. szám.
1899.

Árlejtségi hirdetmény.

Az ezen kir. orsz. fegyintézetben 1900. év január hó 1-től 1900. év december hó végéig szükségelendő mintegy 180 mmásza **marhahus**, 7 mm. **borjúhús** és 25–30 mm. **juhhus** szállításának biztosítása végett 1899. évi **november hó 6-ik** napján d. e. 10 órakor az intézet hivatalos helyiségében nyilvános árlejtségi fog tartatni.

Felhívtnak árlejtséni kívánók, hogy szabályszerűen bélyegzett és a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatukat, melyben az ajánlati egységi árak számokkal és betűkkel kiirandók, s az is kitüntetendő, hogy ajánlattevő a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti, a fent kitért határidőig hozzám nyújtják be.

Az árlejtségi feltételeknek meg nem felelő, vagy más irányban szabálytalan, továbbá az elkésve érkezett, végül a pót- vagy utóajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Az ajánlat borítéka „Hus-szállítási ajánlat” felírással látandó el.

Végül megjegyeztetik, hogy csak oly ajánlatok vé-

tetnek figyelembe, melyek változás alá nem eső határozott egységárral tételnek.

Kir. orsz. fegyintézet igazgatósága.

Nagy-Enyeden, 1899. év szeptember 24-én.

U r a y,
igazgató.

1930 1-1

Szám 3768. 899.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Abrudbánya rend. tan. bánya-város tanácsánál elhalálozás folytán megüresedett s a folyó évi október hó 3. napján tartandó rendes közgyűlésen választás útján betöltendő városi **iktató, kiadó és levéltárnoki** állásra (javadalmazása 600 frt évi fizetés és 2 rövid öl tűzifa), továbbá ezen állás betöltése által esetleg megüresedő és szintén választás útján betöltendő városi **alkapitányi** állásra (javadalmazása 500 frt évi fizetés és 2 rövid öl tűzifa) ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy törvényszerű minősítésüket igazoló okmányokkal szabályszerűen főszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb folyó évi **október hó 1-éig** annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Abrudbánya, 1899. évi szeptember hó 19-én.

B. Boér Béla
polgármester.

1928 2-3

Könyvnyomda. **Könyvkötészet.**

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

könyvnyomdája rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalattal versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

A főképpen levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzó, **rajzeszközök**, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, torlógummi, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kiosnyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtatnak s pontosan teljesítetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s azokat gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelen szállítja.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtatnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár. **Írószer-kereskedés.**